

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

REGIONŲ KOMITETAS

79-OJI PLENARINĖ SESIJA 2009 M. BALANDŽIO 21–22 D.

Regionų komiteto nuomonė mobilumo mieste veiksmų planas

(2009/C 200/01)

REGIONŲ KOMITETAS

- apgailestauja, kad Komisija nepaskelbė laukiamo Mobilumo mieste veiksmų plano, nes tai potencialiai apriboja mobilumo mieste politikos galimybes,
- pritaria dideliame skaičiu iniciatyvų, kurios yra parengtos ES lygiu dėl mobilumo mieste, ir ES finansavimui, kuris jau buvo ne kartą panaudotas paremti įvairias miesto iniciatyvas; todėl mano, kad būtina peržengti žaliosios knygos ribas ir toliau plėsti mobilumo mieste politinę sritį,
- pabrėžia, kaip svarbu užtikrinti, kad būtų įgyvendinti tinkami finansavimo mechanizmai kartu su tais, kurie užtikrina veiksmingą partnerystę. Todėl RK remia modelį, pagal kurį įgyvendinami ilgalaikiai mobilumo planai remiantis ilgalaikiais viešojo-viešojo/viešojo-privačiojo sektorių susitarimais arba mobilumo susitarimais,
- prašo Komisijos parengti finansinę priemonę, kuri skatintų miesto vietoves rengti mobilumo mieste planus. Turėtų būti sudaryta galimybė miesto vietovėms šia finansine priemone naudotis tiesiogiai, nepriklausomai nuo to, ar valstybė narė pritarė tam, ar ne. Atsakomybė už mobilumo mieste planus turėtų priklausyti patiems miestams,
- prašo Europos Komisijos patobulinti procesą finansuojant paskatas, apdovanojimo sistemas ir keičiamą geriausią praktiką. RK nuomonėje dėl žaliosios knygos siūloma panašią į ES galiojančią mėlynosios vėliavos schemą; šis ženklas, remiantis konkrečiais rodikliais, būtų skiriamas miesto vietovėms, kuriose taršos ir spūsčių lygis yra nedidelis.

Pagrindinis pranešėjas: seras Albert Bore, Birmingemo miesto tarybos narys (UK/ESP)

Pamatinis dokumentas

2009 m. kovo 10 d. Europos Parlamento prašymas pateikti nuomonę

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Pagrindinės nuostatos

1. apgailestauja, kad Komisija nepaskelbė laukiamo Mobilumo mieste veiksmų plano, nes tai potencialiai apriboja mobilumo mieste politikos galimybes;
2. pritaria Europos Parlamento iniciatyvai parengti pranešimą savo iniciatyva ir jo sprendimui pasitarti su Regionų komitetu;
3. pritaria dideliame skaičiui iniciatyvų, kurios yra parengtos ES lygiu dėl mobilumo mieste, ir ES finansavimui, kuris jau buvo ne kartą panaudotas paremti įvairias miesto iniciatyvas; todėl mano, kad būtina peržengti žaliosios knygos ribas ir toliau plėsti mobilumo mieste politinę sritį; Atsižvelgdamas į tai, kad suderinto ir tvaraus mobilumo mieste ir jo metropolinėje zonoje nauda gali padidinti ir ekonominį konkurencingumą, dekarbonizaciją, sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir pagerinti ES piliečių gyvenimo miesto vietovėse kokybę, ES vertėtų atnaujinti savo pastangas šioje srityje. Darbotvarkė turi būti nuosekli ir, atsižvelgiant į subsidiarumo principą, ES turėtų paremti veiksmus vietos ir regionų lygiu skatindama geriausią praktiką, keitimąsi patirtimi bei mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą;
4. pripažįsta, kad ES jau teikia svarią paramą moksliniams tyrimams, susijusiems su mobilumu mieste, viešojo transporto reguliavimo ir aplinkosaugos klausimais. RK atsakyme į Komisijos žaliąją knygą dėl mobilumo miestuose pabrėžta galima ilgalaikė pridėtinė vertė skatinant mobilumo mieste planus; panašius planus jau yra parengę Prancūzijos ir Vokietijos miestai, juos turėtų priimti daugiau Europos Sąjungos miestų kaip priemonę spręsti transporto spūščių miestuose ir aplinkos taršos klausimus; tačiau pasisako už didesnę miestų įtraukimą į ES finansuojamus tyrimų projektus dėl mobilumo mieste, viešojo transporto valdymo ir aplinkosaugos klausimų. Tai galima pasiekti atitinkamai pakeitus tyrimų programas;
5. pabrėžia, kaip svarbu užtikrinti, kad būtų įgyvendinti tinkami finansavimo mechanizmai kartu su tais, kurie užtikrina veiksmingą partnerystę. Todėl RK remia modelį, pagal kurį įgyvendinami tvarūs ilgalaikiai mobilumo planai remiantis

ilgalaikiais viešojo-viešojo/viešojo-privačiojo sektorių susitarimais arba mobilumo susitarimais. Tokie mobilumo susitarimai turėtų pritraukti lėšų iš privataus sektoriaus, vietos, regioninių ir nacionalinių programų;

6. mano, kad ES, glaudžiai bendradarbiaudama su Europos investicijų banku, galėtų parengti modernias finansines priemones, kuriomis būtų galima finansuoti būtina tvaraus mobilumo infrastruktūrą ir investicijas į nedidelį anglies dioksido kiekį išmetančias transporto priemones. Nors iki šiol iniciatyvoms šiose srityse buvo pritariama, būtina pereiti nuo pavienių pavyzdinių projektų prie platesnio jų įgyvendinimo visoje Sąjungoje. Mobilumo susitarimai padėtų sukurti stiprius suinteresuotųjų subjektų susivienijimus. Tokie susivienijimai galėtų prisiimti riziką, susijusią su didelėmis komercinėmis paskolomis tvariai didelio masto transporto infrastruktūrai kurti;

7. remia Europos Parlamento pasiūlymus parengti pranešimo projektą, kad, 2014–2020 m. finansinėje perspektyvoje turėtų būti išanalizuota galimybė sukurti Europos finansinę priemonę, leidžiančią bendrai finansuoti:

- kelionių mieste ir metropolinėje zonoje planus (mobilumo mieste planai) ir
- investicijas į mobilumo mieste ir metropolinėje zonoje sritį, kurios atitiktų ES aplinkosaugos bei socialinius ir ekonominius tikslus;

8. prašo Komisijos parengti finansinę priemonę, kuri skatintų miesto vietoves ir metropolines zonas rengti mobilumo planus. Turėtų būti sudaryta galimybė miesto vietovėms ir regionams šia finansine priemone naudotis tiesiogiai, nepriklausomai nuo to, ar valstybė narė pritarė tam, ar ne. Atsakomybė už mobilumo miesto planus turėtų tekti patiems miestams. Dažnai vietos ir regionų lygio projektai priklauso nuo to, ar užtikrinamas tinkamas viešojo ir privačiojo sektorių investicijų derinys ir ES turi padėti šioje srityje;

9. prašo Europos Komisijos patobulinti procesą finansuojant paskatas, apdovanojimo sistemas ir keitimąsi geriausia praktika. RK nuomonėje dėl žaliosios knygos siūloma panaši į ES galiojančią mėlynosios vėliavos schemą; šis ženklas, remiantis konkrečiais rodikliais, būtų skiriamas miesto vietovėms, kuriose taršos ir spūščių lygis yra žemas;

Bendrosios pastabos

10. efektyvios, veiksmingos ir tvarios miesto transporto sistemos svariai prisideda prie miestų, regionų ir visos Europos Sąjungos ekonominio konkurencingumo. Nors subsidiarumo principo taikymas leidžia daryti išvadą, kad atsakomybė už tokias sistemas tenka suinteresuotoms vietos ir regionų valdžios institucijoms, Europos Sąjunga turi skatinti geriausią praktiką, padėti keistis žiniomis, sparčiau keistis technologijomis ir užtikrinti technologijų, skirtų palengvinti laisvą transporto priemonių judėjimą tarp valstybių narių, suderinamumą;

11. pasaulinei recesijai gilėjant ir Europos įmonėms stengiantis iš visų jėgų išlaikyti savo rinkos dalį augančios konkurencijos pasaulio rinkose, ES turi rodyti pavyzdį ir užtikrinti, kad miesto infrastruktūros kokybė asmenų ir prekių judėjimui suteiktų Europos įmonėms pranašumą, palyginti su pasaulinio masto konkurentais, o nesumenkintų jų gebėjimo konkuruoti. Todėl būtina, kad mobilumo mieste iniciatyvos, kuriai buvo skirta 2007 m. rugšėjo mėn. paskelbta žalioji knyga, pagreitis nesulėtėtų ir kad ES išpaieigotų imtis konkrečių priemonių šiai darbotvarkei įgyvendinti;

Rekomendacijos dėl Europos Parlamento pranešimo projekto

Paspartinti Europos mokslinius tyrimus ir inovacijas mobilumo mieste srityje

12. remia nuostatą dėl nedelsiamo dabartinių miesto statistikos duomenų ir duomenų bazių persvarstymo įvertinimo ir suderinimo siekiant nustatyti, ar būtina juos atnaujinti;

13. remia nuostatą, kad, siekiant palengvinti keistis informacija, gera praktika ir inovacijomis ir jas skleisti, pirmiausia tausesnio transporto skatinimo srityje, reikia nedelsiant sukurti europinį mobilumo mieste interneto portalą ir forumą;

14. remia pasiūlymą kasmet skirti Europos apdovanojimą už įdomias transporto srities iniciatyvas ir projektus, kuriuos galima įgyvendinti ir kitose valstybėse, tačiau siūlo, kad šis apdovanojimas priklausytų panašiai į ES mėlynosios vėliavos schemai; šis apdovanojimas, remiantis konkrečiais rodikliais, būtų skiriamas miesto vietovėms, kuriose aplinkos taršos ir spūsčių lygis yra žemas;

15. remia naujos CIVITAS iniciatyvos plėtojimą, tačiau rekomenduoja persvarstyti ir jeigu galima patobulinti mechanizmus skatinti platesnę žinių ir inovacijų, kurių CIVITAS projektuose, įsisavinimą;

16. iš esmės pritaria finansavimo pažangiųjų transporto sistemų mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programai papildinimui, bet pripažįsta, kad kyla didelių problemų įgyvendinant siekius dėl sistemų integravimo ir sąveikos;

Skatinti įvairių transporto rūšių optimizavimą: skatinti tvarų mobilumą miesto vietovėse, kurios sukuria ES pridėtinę vertę

17. tvirtai remia integruotų tvarių kelionių mieste planų (mobilumo planų) populiarinimą, tačiau, nepamiršta galimų subsidiarumo klausimų; nors ES turi skatinti rengti tokius planus viešinant geros praktikos pavyzdžius, sprendimą rengti tokius planus turi priimti atitinkami miestai ir regionai, kad apimtų didesnes kelionių į darbą teritorijas;

18. tvirtai remia pasiūlymą, kad Europos finansavimas ir bendras finansavimas miesto transporto projektams turėtų priklausyti nuo to, ar yra sudaryti integruoti mobilumo mieste planai, toliau didinant ES paskatas šioms planams;

19. tvirtai remia rekomendacijų parengimą, kaip ES, taikydama esamas regioninės politikos priemones, galėtų finansiškai skatinti suderintas nacionalines ir regionines investicijas, darbo programas ir projektus, susijusius su miesto transportu ir didesnėmis kelionių į darbą teritorijomis, jei šios investicijos atitinka ES aplinkosaugos bei socialinius ir ekonominius tikslus, taip pat užtikrina visų transporto rūšių sveikumą. Taip pat remia Europos finansinės priemonės, susietos su esamomis regioninės politikos priemonėmis, įtraukimą į 2014–2020 m. finansinę perspektyvą, kuri sudarytų galimybę bendrai finansuoti mobilumo mieste planus, finansuoti ne projektus, o rezultatus, atitinkančius ES aplinkosaugos bei socialinius ir ekonominius tikslus, ir prašo ištirti galimybes anksčiau skirti finansavimą nedidelėms bandomosioms iniciatyvoms. Be to, rekomenduojama ieškoti platesnio užmojo priemonių skirti finansavimą didesniu mastu, kad būtų paremtas mobilumo mieste planų rengimas, atsižvelgiant į viešojo/viešojo-privačiojo sektorių mobilumo mieste susitarimus, kurie pritrauktų lėšas iš privačiojo sektoriaus ir vietos, regioninių ir nacionalinių programų;

20. pritaria nuostatai, kad reikia pradėti analizuoti patirtį dėl bilietų kainų suvienodinimo (įskaitant pažangiąsias korteles) ir norėtų paskatinti imtis papildomo tyrimo dėl informacijos tarp skirtingų transporto priemonių ES aglomeracijose teikimo, be to, prašo ištirti pažangiųjų kortelių sveikumą, kad ateityje jos galėtų tapti įvairiose Europos Sąjungos metropolinėse zonose galiojančiu bilietu.

21. pritaria raginimui, kad Komisija parengtų pranešimą dėl miesto transporto apmokestinimo ir tokio apmokestinimo gairių bei rinkliavų už leidimą įvažiuoti į didelius miestus ir didelių miestų centrus. Nors su tokia užduotimi susijusių sunkumų yra daug, vis tik bus gauta didelė nauda, pirmiausia prisidedant prie nuoseklių mobilumo mieste planų rengimo ir žengtas žingsnis „centralizuotų“ įvairių transporto rūšių mokėjimo sistemų link;

Miesto transportas: pramonė ir Europos technologijos, kurios turėtų rasti atspindį Lisabonos strategijoje ir Europos ekonomikos atgaivinimo plane

22. ryžtingai pritaria diegiamai Europos įrangos standartizavimo ir sertifikavimo iniciatyvai saugumo, patogumų (triukšmas, vibracija, kt.), skirtingų transporto tinklų sąveikumo, prieinamumo ribotos judėsenos asmenims, netaršių susisiekimo priemonių ir leistino anglies dioksido kiekio neviršijančių transporto priemonių srityse;

23. ryžtingai remia nuostatą, kad didelė Europos ekonomikos atgaivinimo plane numatytų asignavimų dalis būtų skirta finansuoti investicijas į miesto transportą ir projektus, kai šios investicijos padeda siekti ES aplinkosaugos bei socialinių ir ekonominių tikslų;

Geresnis suderinamumas su kitomis ES politikos kryptimis

24. prašo Europos Komisiją skatinti didesnę darną vietos lygiu su kitomis ES politikos kryptimis, pavyzdžiui, tomis, kurios susijusios su aplinka, tvariu vystymu, miestų plėtra, keleviniu ir kroviniu transportu ne miesto zonose, klimato kaita ir regionine politika;

25. pakartoja savo raginimą sukurti ES lygmens mechanizmą teikti mobilumo mieste planų rengimo pažangos ataskaitas, kad būtų pavyzdžiu kitiems miestams. Šį procesą reikėtų pradėti atliekant ES finansuojamą lyginamojo pobūdžio tyrimą, kuriame būtų lyginami ES miestai ir jų taikomi būdai mažinti spūstis, gerinti aplinkos apsaugą ir siūlyti ekologiškai tausenes, nemotorines transporto rūšis.

2009 m. balandžio 21 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkas*
Luc VAN DEN BRANDE